

ПРОМЫШЛЕННОСТЬ БОЛН ТОСХЛТ ЗАЛЛГЪНА БҮРДЭЛГЪИГ ЦААРАНДНЬ ЯСРУЛХИН ТУСНАР

Үр Н. С. ХРУЩЕВИН докладин тезисмүд

• (Цааранднь. Эклцнь апрелин 18-д, 20-д, 22-д, 24-гарсн газетмүдт).

Государств дотран ах чинртэ төрмүд куцайлганд, индустриальн центрмүд, промышленн предприятсь тосхлгнд, эмнг газр эдллгнд, комсомольск организац болн багъчуд кдлмшин баатр улгүр үзүлшхав, эклц үүлдвртнь оln саамд үэмдэ болшхав, эдл-ахун тосхлгнд, бдгэ цагин бйаьдл, багъчудин творческ үүлдвр улм икар делгрүлхд комсомольцнр болн багъчудин дмшин үүдн секгдджанй, предприятсь болн тосхлтин кдлмш яерулхдн партийн, советск, эдл-ахун организацт дөнъ-ндкд болхмн, экономикиг барлдулдж делгрүлхд, нег улү орн-нутгин Дорд үзгин райодар орчлнь-газрин зобр эдллгнд, эдл-ахун алык-нег аныгд чадмг-чидмг кадрмуд белдлгнй кергд орлцхмн, промышленность болн тосхлтин алык-нег участкар дорас бсдж йовх специалистнр болн кдлмшч багъчуд заагас ббдлүлдж медрлт организатормуд болн гардачнр болгъдэ тавхмн.

5. Мана орн-нутгин куцаьс нарт делкяд тууджлгч дилврмүд, Советск социалистическ государствн дбчн-джилдн бслгнй дала ик дасмдж медулнй, орн-нутгин экономикит цуг халхар делгрүлхн тблй, түүнй эрки ул — күнд промышленностин тблй, Советск төрскнй кучн-чидл батлхн тблй болн күмн улсин бйаьдл-джиргъл ясрулхн тблй кегдсн ленинск генеральн хаалгь делгрүллгнй коммунистическ партин элдү ик бүрдямджин кдлмшин аш болв. Бйаьх-бйаьх газртнь эдл-ахуг гардлгь шинйр келгн республиксин, крайсин болн областьсин партин органсин даалгнн нилчинь кемджан уаггар ббдлүлдж бйанй, экономическ административн район болгнд тосхлтин куцаьр болн производствин делгрлгнй тблй партин цуг организацсин нилчинь икдүлджанй. Промышленностин болн тосхлгнй экономикин төрмүдт гуунйр шүлт-

хиг, промышленн предприятсь болн тосхлгнй куцаьгьүтй шишлнь гардхиг, оln дотр эвранны бүрдэлгнй кдлмшйан чангьбахиг партийн организацсас некгдджанй.

Оln халхта министрств болн ведомствар дамджулдж зура кедг болн куцаьд бйасн гардврн янзта болад предприятсьсин кдлмшт дора бйаьх партийн организац оln саамд шунлтта нилчнй тавдг аргь уга болдг билй, область болн район болгнй экономическ аргьин сйанйр эдлдж чадгд билй, ведомствени хорлтта шиваьг арлгъд болдго билй, туслнь республик, край, область, район биндн предприятсьсин производствени коопераци делгү орнйр кедж болдго билй.

Промышленность болн тосхлгь заллгнй шин янзс, государствени зура куцаьлгнд нилчнй кехд, предприятсь болн тосхлтин производствени үүлдврт нилчнй кехд, экономик бслгнй кергар парть, правительств хойран гаргьсн шиндвр куцаьлгь бүрдэдж делгрүлхд, куч-кблсчинн бйаьдл-джиргьлиг харлт уаггар ббдлүлхд республиксин, крайсин болн областьсин партийн организацт элдү ик збв, аргь хойр бгчнй.

* * *

Орн-нутган шин, социалистическ эклцсин сүүртгьгяр хуврулдж бүрдэлгнй туст Алдр Октябрьск социалистическ революц мана оln-амтнд оргн хаалгь илткдэ бгдл. Революцин динилгнй дарук бдрн бийдн партин дмн тавгдсн эрки гол керг цуг производи-тельн чидлмүдин кучтй делгрлтд болн эн сүүр деер оln-амтнй сн амгьульн бйаьлгьин ббдлүлгннд бйаьхиг В. И. Ленин меддж үзлй. Лавта кучтй болн байн кишгтй социалистическ республик бүрдэхд кергтй тоотс: орчлгнтин чилш уга зобр, күмн чидлин агьуик кбрнь, оln-амтнй ухани билгин дүүвр авита седвар цугтан манад бйаьчхнй гидж Ленин келлй.

Күнд индустриг ончтаггар

кучлдж делгрүлхмн гисн ленинск хаалгьин мана парть мел алд уга куцаьд йовх учрар, мана орн-нутгин оln-амтнй эдл-ахун ббдлгнн ббдлн ишкч болн оln-амтнй сн амгьульн бйаьлгнй оньдин бслт теткддж бйаьчхнй. Гингн промышленность, селанй эдл-ахун, орн-нутгин оln-амтнй эдл-ахун цуг халхс мел зуг күнд индустрин кучтйггар оньдин бсгч кбрнь деер сйанйр делгрдж чаддхх мбн.

Хот-эдл, кблд бмсх тоот, хувц болн күүнй бйаьлгннд кергтй нань чиги юмс дала болгъд кедж гаргьхнн тблй, бйаьх гермүд, больницы, поликлиникс, школе, бички куудкин садмуд болн яслымүд тосххнн тблй хамгин түүнд гингн промышленностин предприятсьд кергтй оборудовантй болх збвтй металл, нүүрс, нефть, электроэнергий, цемент болн нань чигн тосхлгнй материалс кергтй. Селанй эдл-ахун машин болн селанй эдл-ахуд кергтй минеральн удобрень күрм тоогварн бас бйаьх збвтй. Эн хамгиг цугтнь бгч чадхн болн бгчхнн зуг күнд индустрий мбн. Тегад, тер учр деерас күнд болн гингн промышленность хойран чинрнь болн хоорндк залгьллагьинь амрхар цйаьлгъд медлгь, эн хойр халхиг нег-негнйань бмнйас хорта кевйр цоклулгь гаргъд болш уга, эн нигд йовдл, марксизм-ленинизмн гол сүүринь хаджилгн болсидан, партин цаалжла оньдин харгъд йовла.

Мел зуг „А“ гидг багт ордг промышленностин, талданар келхд, күнд индустрин — металлургин, топливн промышленностин, энергетикн, машин тосхлгнй, химийн промышленностин халхсиг цуг халхарнь ббдлүлдж делгрүлхлй, шин промышленностин болн селанй эдл-ахун делгрлтин туст кергтй тоотс бүрдэгдчхадг мбн. Кемр энүг эс кехлй, кемр эн хаджгьр, худл медврт авлгдд, эрки гол кучн-чидлн „Б“ гидг багин промышленность, талданар келхд, гингн

промышленностьд орулад бйаьхлй, зарм керглчсиг бичкикн зуур хангьгадэ тетггч, зугл нүдн үзврт куцаьр болдэ медгдлг тинм юмн болх мбн. Болв эн мана экономикн делгрлтин гол-сүүрин таслгч саалтг болдэ гарх мбн. Энүг гаргъдэ мел болш уга, юнъгад гихлй эн ленинск мел ганцхн чик хаалгьас хальгьрдж гарлгн, орн-нутгин экономикиг бардэ зогсаалгн болдэ гарх мбн.

Тегад, тер учр деерас цаарандан чигн күнд индустрин бмн туршлгч делгрлтин хаалгьгар, Советск Союзин делгрлтин цуг йовудар шиндэ-лгдэ медгдсн хаалгьгар тбв ишкдэ йовх кергтй. Зугар, гингн промышленностин делгрлтин онгытан бас авл уга, ганд промьшенностиг мел ганцарагьинь седх гени йовдл бас чигн гаргьхмн биш, тингсн цагт оln-амтнй делгрлтд эрки биш саалтг гарх, ташр оln-амтнй джиргьлд эрки кергтй эдл-уушиг цаарандн ббдлүлгн бйаьлгь мбн. Күнд болн гингн промышленностин делгрлтд зоклцата пропорциг оньдин чикднй тевчдг болдгар, сйанйр ухаалж, теид орулгдх мбнъгнн дигтйггар хуваджах кергтй.

КПСС-н XX-ч съезд шин кучтйггар темдгьсэр оln-амтнй амн болгнд эдл-уш кедж гаргьлгнн туст капиталистическ орн-нутгудин аргьта тоотинь кбблж куцаьд давдэ гархмн гисн төр мана партин бмн бйанй. Эн орн-нутгуд нег ормдан зогсад бйаьчхш уга, хярнь, эв-аргь харгьхла бас чигн уралан йовчхх мбн, — энүг санн бйаьх кергтй. Оln-амтнй амн болгнд эдл-уш кедж гаргьлгнн туст капиталистическ орн-нутгудин аргьта тоотинь кбблж куцаьд, давдэ гархнн тблй, „А“ болн „Б“ гидг багмутд орулгдх мбнъгнн чикднй дигдэ хува-хиг тетгх кергтй, күнд индустрин ббдлгнн делгрлтин бмн йовулдгар тетгх кергтй.

Күнд индустрин делгрлтин кбрнь деер комплексн меха-

низаци болн производств автоматизаци сйанйр куцаьдх, тер тегад куч-кблсиг цуг аргьгар амртгх, түүнй проиводительностиг ббдлүлх, советск оln-амтнй джиргьлин бйаьлгьин оньдин ббдлүлх аргь маднд бгх.

Күнд индустрин делгрлтин бмн йовулгч зурасн орн-нутгин оln-амтнй эдл-ахуг эрки снй техникйр тетгх аргь бас чигн бгх, СССР-н харлтин кучн-чидлиг ббдн брдэж йов-хиг бас чигн тетгх. Тегад, тер учрар Советск Союзин хорд Советск Союзин Коммунистическ партин генеральн зураснь болен эн ленинск алдр мерги ухани тоомсриг буурулхар бйаьсн чидлн илгъдэ йовчхала, ода чигн илгъгъ бйаьчхнй.

Советск Союзин, алдр ик Китдин, оln-амтнй демократин цуг орн-нутгудин оln джилй дамшлтар шүүдэ халгдсн ленинск социалистическ хаалгь харсдэ мана парть зогсла, зогса чигн бйанй, зогсч чигн мбн.

Куч-кблсн болн джиргьлин туст күмн улс хамг кергтй тоотарн хангьгадэ тетггдх коммунистическ обществ тосхлгнур, темдгтй гераслгч куцд тал мадниг кбтлгч хаалгь зуг ганцхн эн мбн.

Мана орн-нутгин джиргьл-бйаьлгннд гун ундстй хуврлгь кех кергтй цаг ирх болгнд, эрки ик чинртй кур-хувсл үзгдлд ирх болгнд Советск Союзин Коммунистическ парть орн-нутгиннь куч-кблсч бргн оln талан, оln-амтн талан дуудвр кедж күүндг мбн. Хярнь, эн ним болх чигн збвтй, юнъгад гихлй, Коммунистическ партин цуг кец-куцаьгннь советск оln-амтнй джиргьлэс салгьдш уга, оln-амтнй сй хйаьхэ нань, оln-амтнй амгьульн болн хув хйаьхэс нань кергүд парть уга, нам бйаьх чигн збв уга. Ода бас, промышленностин болн тсхлгнн гардвриг үндсйрнь хуврулдж тосхлгнн кергтй болчхсн цагт парть оln-амтн талан шинйс дуудвр

(Чилгннь 3-ч халхд)

Промышленность болн тосхлт заллгъна бүрдэлгъиг цааранднь ясрулхин тускар

Үр Н. С. ХРУЩЕВИН докладин тезисмүд

(чилгчнь)

илгәджәнә, цуг оln-әмтнә хә-
ләвр шүүвр кехд седкл-селвг-
еән гаргәдж келджәнә, тегәд
тер седкл-селвгүдиг делг-
рүлдж күцәлгън мана социа-
листическ Төрскни цуг хал-
хиннь делгрлтин туст шин
аргъ-эв болн боомтг уга ик
өргн хаалгъ илтгх мөн.

Промышленности болн тос-
хлгъни залмджиг хүврәдж
тосхлгъна халх седкл-селвгү-
диг цуг халхарнь гүүнәр
ухалдж күр кедж күүндвр
алгънд шундж орлцтха гидж,
ик болн дегд әвртә чинртә
керг делгрүлхд эркн чик ха-
алгъ олдж авхд нөкд болтха
гидж, эн тезисмүд барт гар-

гәдж зарлад, Советск Союзин
күч-көлсчнриг цугтнь Советск
Союзин Коммунистическ пар-
тин Централън Комитет болн
СССР-н Министрмүдин Совет
дууддж бәәцхәнә.

Эврәннь орн-нутгиннь дү-
үрнъ йоста болн ганцхн эзнъ
советск оln-әмтн бийнь мөн.
Мана газр деер кедж бүрдә-
гдсн тоот цугтан, оln-әмтнә
кедж гаргългъни күч-көлснә
болн бүрдәгч ухани мергнә
ашнь болдг мөн. Оln-әмтнә
күч-көлснд, түүнә сарул мед-
рлд, оln-әмтнә дадмг цецнд
сарул сәәхн өмнк талан, ком-
мунизм талан мана орн-нутгин
ишкдж йовлгъна шин-шин
күцврмүдин булг—экнь бәәнә.